

Hirdetési díjak.

Egy négyzög centiméternyi tért ára 2 kr.
Hélyegj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hi-
detéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stuenbastei Nr. 2. (Eckhan)
der Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfisch-gasse 10)
Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste.
és Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések fe-
vételi irodája Budapesten Szerviztár 8. sz.

Dr. Illitsi Csizsek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Kolozsvár, kedd, április 5

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben.	1 „ 50 kr.

— Nő mond meg azonnal, mit je-
lentsen mindez! Én rendbe hozom ügyei-
met, s megteszek minden előkészületeket

— Oh! mr. Graham. szólt Gertrud esdő hangon, itt nem előbbre becsülé

— Atyám, szólt Emilia, azt hiszem, a czél miért jó nevelést adtunk Gertrudnak, az volt, hogy a világgal szemben független állást biztosítsunk számára. s

Három évvel a mások kegyére és
irgalmára utalva, s barát és rokon nél-
kül, kidobtatva a nagy világba, Trudka
azon idő alatt, mit Grant Náninál töltött

A kiküldöttek siettek megbízatásuknak eleget tenni, az alapszabályokat elkészítették és már ennek alapján lehetőséget volt az annyira által oly rég óhajtott egyület felállításani. Hogy mennyire érezték polgáraink ennek szükségét, eléggé bizonyítja az, hogy már az alakulás elől 150 részvény iratot alá, s mostani tudósításunk irásakor a részvények aláírása már a 200-at meghaladja.

És miután a gondviselés jósága által valódi bizonyítékát találta fel az oktatás ténynek, hogy nem mindig szükséges a vérokonság köteleke arra, hogy a szívvel igaz szeretetbe egygyé fűzze, s még eddig rendkívüli szerencsés tapasztalat folytán nem érezte kellemetlen hatás annak, mi az idegenek jószágától való függésből szokott származni.

Mr. Grahamtól mindaddig csupa szíveskedést, s jó indulatot tapasztalt. Először midőn házához jött igaz, hogy számlát sem vette őt, mindaddig, míg nyugodt leteleddemmel, de hallgatagul viselte magán egészen közönyös maradt iránta. Láttam, hogy leánya vonzalommal viseltetik a kárpát lány iránt, s szívesen tartja őt kárpátban és bár csodálkozott e különös iróniáján, hagyta őt kedvére cselekedni.

(Folyt. köv.)

Nagy érdeklődés közt folyt le a gyűlés, s a megjelölt választás a jelen voltak mindenikének teljes megerőltetésére ütött ki. Először Diósgyörgy Lajos lett; a lekövetelt Molnár Albert; pénztárnok Vlád Miklós, titkár Schidő Ede. A választmányba Rákosi István, Hendi Ede, ifj. Képes Ferencz, Ince Ferencz, Balosz Dénez, Knobloch József, Siró Sámuel és Szűcs József lettek megválasztva. Mind olyanok, kiknek neve kezesesül szolgál, hogy az egylet virágozni fog. Sietnek is részvételre menni még az olyanok is, kik talán eleinte a siker felett kétségkedtek.

Nem hallgathatjuk el, hogy mint mindenek, úgy ezen üdvös ezúlnak is akadnak ellenzői, a kik szerettek volna konkolit hinteni a tapok között, de sikertelenül; mert oly egyének állnak a dolog élén, kik egyesek gunya miatt nem engedték s nem fogják engedni, hogy az üdvös intézmény már keletkezésekor működésben megbénítsassék.

Még csak annyit kívánunk felemlíteni, hogy a segély egylet működését a már aláírt részvényekkel azonnal megkezdji, minélty többől a ról az alapszabályok megerősítése vissza érkezik, s így a polgárságnak minél előbb alkalma nyílik szorult helyzetében magán segíteni, s nem lesz kitéve annak, hogy egy csekély összeget az úrsora áldozata legyen. r. l.

EMLEKIRAT,

melyet a kolozsvári keres.- és iparkamra a kereskedelmi szakoktatás ügyében

Trefort Ágost

vallás és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltóságához intézett.

(Folytatás.)

A kereskedelmi pályára készülő ifjaknak szakszerű és tudományos kiképzését nálunk, ez idő szerint, a kereskedelmi középiskolák volna-nak hivatala eszközölni. A hivatalos kimutatás szerint, ilyen iskola van hazánkban 12, mi pusztán a létszámot tekintve, úgy tünteti fel, hogy a hazai e nemül szükséglet teljesen pótolva van. Azonban éppen Excellentiád előtt van az legjobban tudva, hogy e közép kereskedelmi iskolák legfőbbje mennyire képes értékű és a hazai kereskedelmi szakoktatás előmozdításának mily kevésbé számbavehető tényező. Ezt elég világossá teszi, ha tekintetbe vesszük, hogy egy részüknél, nevezetesen 4-nél, az 1872. október 10-én kiadott min. rendelet által előírt törvényes tanfolyam nincs meg, — és másfelől, ha tekintetbe vesszük az évi fenntartásukra forrított költség megnységét, mely annyira szomorúan nevelés adatokat tüntet fel, hogy ennek láttára nem habozunk kimondani, miszerint ez intézetek nagy része csak a bezárattat váró z u g i s k o l a. Az állam ugyanis összekereskedelmi középiskoláink segélyezésére évenként 12,500 forint ad; ez összesen 4 iskola osztozik, és pedig a budapesti 5000 forint, debreczeni 3500, kolozsvári 3000 és a székesfehérvári 1000 forint jutalekkel. A többi, a hivatalos jelentésben szereplő közép kereskedelmi iskola többnyire magánosok vállaltat s fenntartásuk jobbra a tanulók tandíjára alapítva. Innen magyarázható meg, hogy ez iskolák egyikének évi fenntartására az 1879/80 ki tanévben 700 forint, másik 1000 forint; harmadikra 1392 forint, negyedikre 600 forint, ötödikre 1424 forint, hatodikra 960 forint stb. fordított. Valóban kimagyarázhatatlan előtűnik, hogy egy közép kereskedelmi tanodát, melynek 3 éves tanfolyamán legalább is 90 óra heti fedezéséről kell gondoskodni, ily költségvetés mellett minő számmal lehet nem fenntartani, hanem csak fenntartani. . . . Ez adatok, lehetetlen, hogy az ügy iránt érdeklődők keblében kereskedelmi oktatásunk nyomorúságai miatt, színtelen fájdalommal ne keltsenek. . . .

Ha kutszjuk az okokat, melyekből kereskedelmi szakoktatástyünknek jelen primitív állapotát kimagyarázni lehet, legfontosabbnak találjuk azon széles körökben elterjedt nézetet, hogy a kereskedést a gyakorlati életben kell tanulni, s ennek folytán a kereskedelmi szakiskolák feleslegesek. E nézetnek nem alapossága, hanem gen nagy elterjedtsége kényszerít, hogy arra egy emlékirat szűk kerete által megengedett rövidséggel megtegyük észrevételeinket.

Az idők, kívánalma változik s csak az az életképes faj, mely alkalmazkodni tud. E meg-másíthatatlan természeti törvény azon pandora-szelencze, melynek félreismeréséből, vagy értetni nem akarásából már is annyi keserű tapasztalatot, drágán megfizetett tanulságot vásároltunk, — s melynek e kérdésben is figyelembe nem vételéből hangoztják némelyek oly tennet a kereskedelmi szakoktatás szükségletességét. Pedig az élet bizonyára egyebet kíván az egyéntől ma, mint a mit kívánt csak néhány évtizeddel eelőbb. Ma a kellő szakmiveltetés hiánya, a haladásnak még csak lehetőségét is kizárja; ma egy nemzet annyit ér, mennyit tud, mert a tudomány erő. Az általános miveltetéssel párosult szakképzettségnek köszönhető az előbbre haladott államok és közönségek mi is az emberi tevékenység bármely területén a kivívott sikereket. Ily sikerekre a kereskedelmi tevékenységi terén is csak akkor lehet számítaniunk, ha a kereskedelmi szakoktatást jelen primitív állapotából kiemeljük. Továbbra is azon középkori

sötéttségbe illő nézetbe ringatni magunkat, hogy a kereskedelmi pályára lépőknek elég ha írni, olvasni és számolni tud, — mert a mi itt még szükséges, azt megadja a gyakorlat: egyértelmű kereskedelmünk jövőjének feladásával, a mi pedig nemcsak nemzeti és állami létünk egyik fő alapkövét vonná ki alólunk, hanem komoly veszélybe döntetné összes szellemi életünket is.

Bármennyire becsüljük is a gyakorlat értékét, nem szabad túlbecsülnünk, mert különben legvitalisabb érdekeinket kockáztatjuk. Korunkban és épen nálunk, midőn eddig bilincsekbe vert kereskedelmünk hova-tovább mind inkább kezd nemzetközi jellegűt öltetni, a kereskedelem oly fontos és bonyolult tevékenységgé emelkedett, hogy már többet megkíván, mint gépies készséget, egyszerű routinet. A ki napjainkban a kereskedelmi pályán mint állás megaslátára emelkedni akaró, munkakörét betölteni tudó szakember akar állást foglalni; a ki már hazánkban is nagy számmal létező pénz-és biztosítási intézeteknél, különböző gyároknál akar életpályát találni: annak bizonyos tudományos előképzettségére van szüksége, melyet nem lehet csak úgy mellékesen a gyakorlatból megszerezni; azt csak rendszeres szakiskolázás adhatja meg.

Eltelkintve azon általános miveltetési mértéktől, a mit korunk mindenkitől, ki a társadalom intelligens osztályához akar számítani, megkíván, ha csak azon legszükségesebb szak-tudományokat vesszük, melyre egy kereskedőnek — ha csak szűkkörben mozgó szálcs nem akar maradni — minden lépten szüksége van, könnyen meggyőződhetünk, hogy ezeknek elsajátítása s majd az élet szükségeséi igényelt tovább miveltése a sokaknál annyira túlbecsült gyakorlati évek alatt lehetetlenség, hiú ábránd. Avagy melyik kereskedő merőn állítani, hogy üzletében nemzetgazdaságtant, pénz-, hitel- és bankügyi ismereteket, váltó- és kereskedelmi jogot, sőt nagyrészen az irodai munkákat is gyakorolának vagy segédjének meg lehetne tanulni? . . . De nem is lehet feladat ez egy üzletnek; az üzlet nem iskola, vagy ha igen, csak annyiban, mennyiben ott egy kereskedőtől megkívánt gépies készséget lehet megszerezni, — s midőn ezen készséget valamelyik munkakörben az ifjú megszerezte, bizonyára egy főnök sem fogja őt a bureaubá beosztani, hanem alkalmazza őt, a hol már hasznát veheti.

A kereskedőt az elmondottakban csak mint szakembert tárgyalók, s csak mint ilyenek mutatunk munkakörére; pedig nem lehet tekintet nélkül hagynunk, hogy a kereskedő polgár és hazafi is egyezzenmí. Szabadulni alkotmányos államserkeztettünk a politikai jogok gyakorlatát nem teszi többé egyes káztok kiváltságaivá, hanem születés és foglalkozásra való tekintet nélkül ki van terjesztve ez a haza minden polgáira. A kamarai működés és községi kormányzattól fel a törvényhozó testület terméke van tehát a kereskedőnek is üzleti szűk körétől munkaköre kiterjesztve. Az állam életérdeke követeli, hogy a közösség tett nagyfóntosságu jogok gyakorlói általában birjanak azon műveltséggel, mely mellett az állam céljainak megvalósulása remélhető legyen, — és kétszeresen érdekében áll ez olynek keresztilvitelo épen egy olyan osztálynál, mely az ország pénzükeje igen tekintélyes részének birtokában van. Igaz ugyan, hogy a kereskedői osztály — békés természetű, valamint anyagi viszonyainak érdekeiért fogva — nem fogja bizonyára esatlakozása által az állam-felforgatók táborát növelni, de anyagi helyzete előnyösségénél fogva épen napjainkban, midőn a közmiveltetési, emberbarát és jótékonsági intézmények nagy részét egy egészes társadalom nemes gondozása van hivatalra létre hozni és fenntartani, igen karos hatást gyakorolhat a hazafias áldozatkészség műveire szttkeblt negatív magatartásával. E szttkeblt egoismust megtörni, kereskedőinket a közhaszna érdekeiért lelkesedni tudó és áldozni kész hazafiakká nevelni csak egy uton lehet: megadásával azon általános és szakmiveltetésnek, mely őket társadalmi állásuknál fogva megilleti.

(Folyt. köv.)

A pétervári dolgok.

Pétervárról. A nihilista összeesküvésben ez uttal is vettek részt katonatisztek. A vezérkari épületben négy tisztet fogtak el, kiket az a gyantu terhel, hogy a nihilista törvőkrekes hívei; a megjelített házmozgások gyantu igazoltnak tüntették föl. Hir szerint a Newskire torkoló „Uj utca” ban titkos nyomdát találtak. Egy hölgy nemrég Baranow rendőrönöknek azt a jelentést tette, hogy az övé melletti lakásban egész éjeken át zongoráznak, de a zene hangjai mellett egész világosan hallhatni folyó zajt is, mintha valami gép dolgoznék. Megvizsgálták a lakást és nihilista sajtót találtak benne. Rysakow a következőket vallotta: A nihilisták sokáig vártak, javultak-e a viszonyok, mint a hogy ígérték; de midőn látták, hogy minden a régivel marad, végre hozzáfogtak a merénylethez.

Alexei nagyherceg, mint már az előbbi császár elhatározta, de határozatát nem hajította végre, Konstantin herceg helyett főtenengnagya

gyá nevezeték ki; Konstantin nem tér többé vissza állására s hir sz rint általában eltávozik Oroszágból. Popow tengernagya valószínűleg szintén lejártszotia szerepét. Baranow, két évvel eelőtt egyszerű tengercsapatány, olyan szilárdan áll az új ezar kegyében, hogy meg van neki engedve éjjel-nappal, bármíró ruhában, akár spókában és felöltőben is megjelenni ura előtt. Az a hir, hogy Cseruajewet neveztek ki Moszkva kormányzójává, úgy látszik, kóholmány. Meglehet, hogy a „semoiro sobor”-t, a népképviselőket még a napokban összehívják.

Az „Egyetértés”-nek apr. 1-én sürgönyzik. Hartmann Leo Kobozevvel azonos. Orosz-szabán elto g a t v á n, ide hozatott, Hartmann volt a sajtos-bolt birtokosa, s a kiskert-utczában levő aknárt ő ásta. A sajtos boltban volt társalkodónője Perovszkia volt. Hartmann, tudvalevőleg az 1879. decz. elseji moszkvai vasuti merénylet intézője volt, kinek kiszolgáltatását Oroszország Franciaországtól hasztalanul követelte. Hartmann a merénylet előtt két hónapon át volt Pétervárott s ott az aknárt készítette. Pétervárra hoztatva, azonnal szembesítették a tanúkkal, kik midjárt Hartmannat ismerték fel benne, amint alhaját lerántották. A rendőrség aztán felöltöztette Hartmannat úgy, hogy előbb mindnyáján Kobozevet leírták. A mint így felöltöztetve megpillantották a tanúk, egyszerre mindnyaján felkiáltottak: ez Kobozev! — Konstatálva van, hogy Hartmann több lakást tartott, 4—5 alakban járt ként; megjelent a legelőkelőbb társaságokban, így Meszcevszky hercegnél is. Hartmann Lichaczov gróf házában is lakott, mely a mostani császár lakával, az Anicskov palotával szemben van. — A márczius 13-iki merénylet alkalmával Hartmann felügyelt társaira s maga vezényelte a merényletet. A sikertült merénylet után Odesszába utazott, hol körülbelöl két hétig valódi neve alatt lépett fel. A czárgyilkosok pörének végtárgyalását bizonyosan elhalasztják. A pört két részre osztva fogja a bíróság tárgyalni; először a moszkvai vasuti merénylet fog tárgyalatni s csak aztán az utolsó merénylet.

A varsói küldöttségnek Pétervárról való elutazása előtt Albedinsky gróf ismételtén kijelentette, hogy a császár meg volt elégedve Len-gyelországi részvételeir s megjegyezte, hogy Lengyelországban nem sokára bizonyos reformokat fognak életbe léptetni.

Vielopolszki ögróf a császár kívánatára még tíz napig fog Pétervárott időzni, a mit összekötésbe hoznak az életlehetetendő reformokkal.

A hivatalos lap jelenti: A márcz. 13-iki merénylet folytán megindított vizsgálat egy Kibalsits Miklós nevű egyén elfogatásához is vezetett, ki bevallotta, hogy egy lelkes fia és hogy ő készítette a márcz. 13-án dobott és az Ische-nája utcában talált robbanó lövegeket. — A Golosz szerint eltiltják a könnyen meggyaladható anyagok behozatalt.

A vörös kereszt egyet.

Ismeretes, hogy ő felsége Károlyi Gyula gróftól bizta meg a magyar korona területén az egylet szervezésével. A nemes gróf egész odaadással igyekszik megfelelni e nagy feladatnak s kiváló érdeműl tudandó be, hogy a nagyfóntosságu intézmény megállapítása már rég túl van a kezdet nehézségein.

Az egylet alapszabályai a szokásos megerősítési záradék s ő felsége jóváhagyása végett már fölterjesztettek a belügyminiszteriumhoz s az alakuló országos értekezlet május közepén fog Károlyi gr. által egybehevívni. Károly Lajos főherceg, a király védnök-helyettese megígérte, hogy ez értekezlet szintén meg fog jelenni. Hogy az értekezlet a bemutatandó alapszabályok alapján egyelőtt alakulhasson, szükséges, hogy az alapszabályok 5-ik §-a rendelkezésének elég ténetsék, vagyis hogy minden egyes értekezleti tag egyuttal már egyleti tag is legyen. Károlyi gróf tehát a legközelebbi napokban föl-hívást fog intézni a főváros és a vidék jelentő kenyelb egyéneire és egyleteire, fölkerve őket, hogy e nemes emberbaráti egylet ügyét fölkarolják, ugyanezen célból ismerőseiket megkeressék, a beküldött aláírási ívekre adományaitkat rávezessék, ismerőseik adományait beszedjék s az így begyűlt adományokat Károlyi grófhöz eljuttassák. Nincs is kétség az iránt, hogy a gróf föl-hívását teljes siker fogja követni.

Az eddig fennálló vörös kereszt ügyetek példája mutatja, hogy a nagy közönség fölhogta az intézmény magasfócs célját s szívesen hoz áldozatot a szenvedő emberiség érdekében. Az ujkor alkotásainak ez egyik leguemesebbikére ismételtén föl-hívjuk mi is olvasónk figyelmét. Ma, midőn az általános védkötelezettség mindnyajunk legközelebb állott arra kőelezi, hogy szükség esetében a harezmezőn teljesítsék polgári kötelezségüket s midőn a hadsereg egész segélyi osztálya még mindig régi szűk keretében maradt: a háboru végetes körülményeit lehetőleg enyhíteni nem csupán általános philantropiai ügy de oly sorozatos kötelezettség, melynek lerovásával közelállóinknak tesszünk nagy és egyébként pótolhatlan szolgálatot.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. április 4.

— **A hivatalos lapból** Vallás- és közoktatástygi magyar ministerem előterjesztésére megengedem, hogy a kolozsvári tudomány-egyetem bölcsezet-, nyelv- és történettudományi kara által, Torner Adolf a földrajz nyilvános rendes tanára és ez időszertinti kari dékán, valamint Szilasi Gergely a theologia tudora és a román nyelv és irodalom nyilvános rendes tanára részére, a tiszteletbeli bölcsezztudori oklevél kiszolgáltathassék.

Kelt Bécsben, 1881. évi márczius hó 25-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Trefort Ágoston, s. k.

A m. kir. pénzügyminiszter, Sándor Mózes nagyszebeni adófelügyelőségi számgyakornokot ugyanezen igazgatósághoz III. oszt. számíttatve nevezte ki.

A vallás- és közoktatástygi m. kir. miniszter, Kádár József dési polgári iskolai ideiglenes minőségű tanítót, állomásán végleg megerősítette.

Helyi hírek.

— **Lapunk előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.**

— **Prielle Cornélia** asszony tiszteletére díszes bankett fog tartani i. hó 10-én (vasárnap) a Redout helyiségében. A rendezőség ma fogja meghívni a művésznőt a bankettre, miután szombatn e tisztjének teljesítésében Prielle asszony betegségére miatt akadályozva vala. Kapcsolatban megemlítjük, hogy Prielle Cornélia asszony jutalomjátéka f. hó 13-án (szerdán) és jubileuma 14-én (csütörtökön) lesz, mely alkalommal „Sphinx” című drama kerül színre.

— **Színházunk** tűzbiztonsága. A következő sorokat tettük: A nizzai szerencsétlen színház égés alkalmából, s ennek ötletéből a „Kelet” f. évi 70 72 és 74 számainak, napihírer rovataiban megjelent cikkek, valamint polgártársaink javára czélzó s önként felvállalt költemenik éretetől indítva, továbbá a közönség megnyugtata-sa czéljából, alóíróttak, f. hó 1-én a nemzeti színházban megjelenő, tekintetes Sándor József titkár ur szíves kalauzálása, s a világító és gépész személyzet közre működése mellett a színházat tűzrendőri szempontból minden részében megvizsgálván, vizsgálatunk eredményét a következőkben foglalhatjuk össze; és pedig: 1.) A színház gázcsövezete, az öltözőkben, szinpadon, szinpad alatt, zsinorpadon, néző téren, a páholyokhoz vezető folyosókon és karzatn, teljes épységben, rendes, szigorú felügyeletet tanusító állapotban van s okot legkisebb aggályra sem szolgáltat. 2.) Mint számos évi szolgálat-tapasztalataink alapján állíthatjuk, van a szinpad és zsinorpadon egy-egy kisebb nyomó szerkezettű lecsukandó teljesen használható állapotban; van továbbá a szinpadon két vizes esz-ber pokróczokkal; a szinpad alatt, valamint a zsinorpad mindkét oldalán egy egy ríztartó kád mindip vízzel tele töltve, miről a napi őrszolgálatot teljesítő egyleti tisztok és tagok naponként meggyőződést szerezni tartoznak, s melyek — miután a szinpadon helyszttke miatt nagyobb teesekendő vagy hydrophor elhelyezése nagy nehezséggel járna, szükség esetében az első támadásra nézve kellő biztosítékot nyújtanak. 3.) Kijáras van a szinpadról egy nagyobb a színház udvarára és a egy színház baloldalán; a nézőtérrel: a) baloldalon kettő; b) a közép és felső páholyok közönsége részére a föl-kijáráshoz mindkét oldalon külön-külön kijáras; c) az alsó páholyok közönsége részére, a föl-kijáráshoz kettő; d.) a karzat közönségének egy; és végül e) a földszinti álló- és ülőhelyek közönsége részére a föl-kijáras, tehát összesen tíz kijáras, melyek — mint azt szintén személyes tapasztalatokból állíthatjuk — elégségesek, mivel — mint arról naponta bárki is meggyőződhetik — a közönség, telt ház előtti előadások alkalmával is, a színházat 5 perc alatt törsen hagyja. Igaz, hogy a karzat közönségének, csakis egy kijárasa van, de ezen — meggyőződéstünk szerint — csakis igen nagymérvű költ-séggel lehetne segíteni, azonban ez, színházunk mai viszonyai között, a legnagyobb anyagi áldozatokkal volna eszközölhető. Ezek vizsgálatunk eredményei, melyek folytán azt hisszük nyilváníthatjuk azon meggyőződésünket, hogy színházunk jelen viszonyaink között tűzrendőri szempontból, aggályra okot egyáltalán nem szolgáltat. Végül az országos nemzeti szíház mel-tóságos választmányához szerény véleményünk szerint csak a közönség teljes megnyugtata-sára szolgáló — a tks. titkár urnak szóval is előadott — azon indítványt terjesztjük elő, miszerint: a) A nemzeti színház elsőrendű nőtagejai nak, az épület baloldalán levő, öltöző szobáinak ablakaiból a vasrostélyt kivétlenül; b) a férfiak öltöző szobája udvarra néző ablakaiból egy erős, megfelelő hosszúságu, felső részén vasbörgökkel ellátott létrát alkalmaztatni; c) a jobboldalon levő alsópáholyok közönsége részére, ott a hol jelenleg a czukrárszat van, a színház épület és

a Tollas-ház között, a kis sikátorra, valamint a két épület közötti falon, a belfarkas-utczára egy szükség esetén használható ajtó nyitattani; végül és legfőképen: d) a színház épületének, a tűzoltó lakatnyával a táviró készülék általi összeköttetésére vonatkozó, többszörös előterjesztésünknek helyet adni, s annak mielőbb megvalósítása iránt intézkedni méltóztatassék. Kolozsvár, 1881. április hó 2-án. Deák Pál, s. k. ó. t. egyleti főparancsnok. Kabós Ernő, s. k. i. osztály-parancsnok. Simon Endre, Steiger József, Szabó József, szakaszvezetők. Vaszzy Zsigmond, szertárnok és városi főtitkár felügyelője.

A fennebbiekben közöljük derék tűzoltó testületünk küldötteinek nyilatkozatát színházunk tűzrendőri állapotáról. Várjuk a hallomásunk szerint megindított hivatalos vizsgálat eredményét is s majd akkor tesszük meg észrevételeinket. Nem tehetjük azonban, hogy elismeréstünket ne fejezzük ki már most tűzoltó testületük iránt, mely a közönség megnyugtata-sa érdekében strögősebben tudá megejteni a vizsgálatot s eredményét nyilvánosságra lozni, mint a városi hatóság.

— **A sorozás** Kolozsvárt folyó hó 13-án veszi kezdetét és 16 áig fog tartani. — 13-án felszólamlások történnek és az I-ső korosztály áll elő; 14-én a II-ik és III-ik korosztály; 16-án az idegenek, kik arra, hogy Kolozsvárt álljanak elő, hatóságaiktól engedélyt nyertek.

— **Nemzeti színház.** Gabányi színművét a „Jómodukat kétszer adták egymásután: pénteken a rendes műsoron s szombaton Prielle Cornelia gyengédkedése miatt. Mindkétszer nagy érdekltséggel nézte meg a szép számú közönség és hatásosabb helyeken zajosban hitta a szerzőt. Leginkább az első felvonás tetszett s legkeresőbb a kétutolsó, a mi természetes is. Az első felvonás a bemutatások, a mese szűrés biztos kézel irt kezdete s a rendkívül szépen rajzolt és szépen jáezott zárjelenet méltók az elismerésre. Az epizódikus alakok is jók s a hazaért pihenő elődi rokon élos színekkel van bár fesztve igen jól indul. Tud mértéket is tartani Gabányi. Példaul a szerelmi vallomás naivságban kissé túlajított jelenetét — nelygy tulérékenysége visszahatást szttljön — mérsékli egy komikus intermezzo által. Mindeme jó tulajdonok azonban csak az első felvonásban vannak meg. A második felvonásban már szertelenkedések és szörnyű nyers helyzetek törődnak rakásra. Nem is szólva arról a nagyszámú szerencsétlenségről, mely egyszerre sújtja Mislókait s mely teljesen túl van hajtva, e felvonásban kivált egy jelenet van, melyen segíteni kellene. Teljesen visszatetsző, sőt több ennél is, mikor az elődi hazafi eszi a sonkát, s a kétségbeesetten hazatérő/leánytól kőrdi „hol jártál?” s tanácsolja neki, hogy menjon oda, hol az ember már semmit sem veszthet, — a halálba. Az egész jelenetet onnan kezdve, hogy az elődi rokon éhesen étel után matat egész Mislókaíné bejvetelől elhagyandó volna. Egészen ellenkező hatást szttl, mint a mit vár tőle az író. Azon a prédikáción is lehetne enyhíteni, melyet Mislókaíné beléptekor azt a leányt, mondván: „jime te nevelél rosszról tartt szttlyedtem el.” E párbeszéd is túl nyers. A morált nem szükséges így s z ó v a l magyarázni a publikumnak. Levonja az a tanulságot az eseményekből ha jól vannak rajzolva. A szegény megessett leány másik dikcióját is kifogásoljuk, melylyel a semmittevő henylő főuri osztály büneit sorolja fel. A közönség tapasa, melylyel e tűzzel írott dikciónak áldozott, természetesen bizonyit. Helytelen már az is, hogy a gróft, — volt csabítoját — így kiszítja a leány (egyéb büntetést kellene mérni a csabítóra úgy sem lévén valószínű az, hogy másodszor is annai a háznál keressen érzéki vagyai kielégítésére áldozatot a gróf, a hol megjellett már egyet) de a mint kiszítja, az aztán teljesen nőietlen s durva. Általában a modorban van sok hiba, a melyen Gabányi ir. Tuláságosan markirozza a komikusabb helyzeteket, úgy, hogy a közönség sokszor akkor kacag, mikor az író — kinek el-lenkező hangulatra volna szüksége — épen egyebet akarna elérni. Ha a gróf második csabítási historiaja elesnék, össze lehetne vonni az elnyújtott harmadik és negyedik felvonást — egyggyé, a mi nagy hasznára lenne Gabányi o figyelemre-méltó darabjának.

— **A kolozsvári „Hilaria”** dalegylet ez évi első rendes dalestélyét szombaton tartotta meg a „Pannonia” szálloda nagytermében, mely ezen alkalomra igen csinosan volt berendezve. Az igen szép számmal egybegyűlt közönség már fel 8 órakor zsutolóság megtöltte a különben elég tágas terem minden részét. A műsorozat, mely igen változatos pontokból állott, 8 óra felé vette kezdetét a Molnár testvérek népzeneke által játszott „Nyitány” által. A műsorozat minden pontjának előadásáról általában dícsérettel kell megemlékeznünk, különösen pedig egy nép-dalátíratról, melyet egyleti karnagy Stóger Béla készített, s melyet a közönség zajosn megtapsolt. A műsorozat lejártá után a tánc vette kezdetét, mely alkalommal mintegy 60 pár táncozta az első négyest. Az igen kedélyes táncmulatság csaknem reggel 4 óráig folyt, a mikor a közönség oszladozni kezdett.

— **A kolozsvári román választók** f. hó 18-án — mint halljuk — gyűlést fognak tartani. E gyűlésen fogják megválasztani azon

két egyént, kik a helybeli választókat a május 2-án N-Szebenben tartandó aktivitás vagy passivitás feletti határozó általános román gyűlésben képviselni fogják.

— **Véres verekedés.** Szathmári János és Pebiskár Juon darabontok tegnap este a Panonia korema helyiségében összetűzték, miközben utóbbi Szathmári Jánoson több szurást ejtett sebekével s a tett elkövetése után ellilant. Később sikerült a rendőrségnek Pebiskár Juont előkeríteni, ki mintán tettét beismerte további intézkedésig letartóztaták. Szathmári János pedig kórházba szállított. Sebei nem életveszélyesek.

— **Románának** királlyá emelése alkalmából egy szűkebb körű bankettet rendezett szombaton a Redoubton a helybeli román intelligencia. Mintegy negyvenen voltak jelen. Az első pohárköszöntőt Boboezel Sándor elnök tartotta a Felségért a magyar királyért és Románia függetlenségéért. Utána dr. Isacu, dr. Szilasi, Stenescu, Trucea Endre, Coroianu, gr. Klebersberg, Rosescu Vazul s többen emeltek poharat az állampolgárok közötti egyetértésért, Erzsébeth román királynéért, mint költőért, a jelen volt hölgyekért, a tudományos férfiakért stb. A köztük alatt Salamon János jólszervezett zenekara mulattatta a jelenvoltakat, kik csak éjfélt után oltoztak szét.

— **Szacavay Imre** jutalomjátékára felhívjuk a közönség figyelmét. Nem csupán az okon, mert Szacavay ur e tehetséges sok nemes ambícióval bíró kiáltó erő s nem egyszer részletezte igazi műveltség szerencséjében színházlátogatás közönségünket — s így illő, hogy jutalomjátékán minél tömegesebb részvétellel mutassa meg a közönség, hogy a társulat tehetséges és szorgalmas tagja iránt kellő méltánnyal van, hanem azért is, mert alkalmunk lesz Újvárnak sokat emlegetett művét a „Farkasok közt” című színművet látni, mely színpadra most kerül először.

— **Bizony** csak lehetne egy kis figyelemmel a városi hatóság, hazamentesen tanácskozó t. cz. fia iránt s megfeszítereztetné a feladót szüntető. Szörnyű nagy a sár arra felé! A hon pedig kívánja az áldozatot a nagyszámúak bar, de kénytelenek kidagasztani a szélbátör lelkü vezetői oda a hegyre, hogy intézkedjen az ország sorsát. Jönnek ugyanis a képviselők választások s a korteskedést akármekkora sárban kívánja a közjó. A derék kömves, ki már ilyen jóelőre szolgál borral, peccenyével, kis messze lakik a szüntetőzár, miért is bizony a teljesülhetetlen remények s szébbeli ábrándok, amaz Eldorádónak vélt — de Golgothává válnak helyére vezet. . . Kár tisztelt szélbát, ilyen korán kezdeni az ivást. Nem gyógyik ki végig.

— **Időjárás.** Áttekintése a mai időjárásnak. Európában: a nagy légnyomás (760—763) a kontinens északi és keleti részein terjed el. A depressiók egyike (752—753) a kontinens délnyugati táján, másika pedig (752—753) Magyarországon van. Az északi részek kivételével az idő borús, Ausztriában és délnyugaton esős, csapadékos. A hőmérséklet északon kisebb, a légnyomás pedig északkeleten alább szállt. Az idő általában borús, csapadékos (esős), az ország minden részében voltak esők, de nem jelentékeny nagy mennyiségben. Orsován és Pancsován zivattal. Az e hó 1-én előrejelzett melegebb idő, tartóssabban borús, esős jellegével vége felé közeledik. Kilátás a jövő időre: Havazás a jövő napokra változó jelleg mellett felhőssel váltakozó időt várhatni, kevesebb csapadék s valamivel kisebb hőmérséklet mellett.

Hazai hírek.

— **Zichy Mihályról** valótlán az a hír, melyet több lap közölt, hogy Bécsben telepedik le, a művés Nizzából, hová legközelebb Magyarországba indul, honnan néhány külföldi képes lap számára illusztrációkat is fog küldeni.

— **Mikó Mari és Margit** kisasszonyok, a csak nem rég elhalt Mikó Mihály főispán leányai esküvőjük mint az Erdélyi értesítőben olvassuk hétfőn lesz Csik-Szeredában; s előbbi Ugton István, utóbbi pedig ennek fivére Ugton Jánoshoz megy férjhez. A menyegző a közlejtő szomorú hejajóse miatt, csak is a családtagok jelenlétében, a legszorosabb körben fog megtartani.

— **Bepereit község.** A hivatalos lap mai számában egy árverezési hirdetés közöl, mely szerint Diód községnek 19700 frtra becsült ingatlanai május hó 3-án el fognak árvereztetni. És elárvereztetnek 150 mond Ész és sz szót von forint adóssággért, melylyel egy magánfelnek tartozik a nevezett község.

— **Békés város végveszélyben.** Haas főmérnök apr. 2-ikáról a következőket sürgeti: „Honunk. Élvízveszátorna gátjai az ár vízzel színelnek; folytonos szél és rohamos áradás Békést végveszéllyel fenyegeti. Tekintve, hogy folyamernökségtől vett értesítés szerint csahoséri átműlések betömése még munkában van és végleges elzárás után vízszin kiegyenlítése itt még 50 cm. emelkedés

várható. a vízszin apasztása végett a gyulai országúton épített nyulgát 80 meter szélességben azonnal eszközöndő átvágását, mint Békés város megmentésére szolgáló védezközt, a kormánybiztosnak indítványozni kénytelen voltam. — Haas kir. főmérnök.

Vegyes hírek.

— **A királyi Jeruzsálemben.** Apr. 1-éről jelentik Jeruzsálemből: Rudolf főherceg huszonnegy küldöttséget fogadott, ezek közt két apácaküldöttséget. Tiszteltet nála 8 agg osztrák rabbiból álló küldöttség is. A latin pátriárka drága olvasó füzért nyújtott át neki, a potestánusok küldöttsége virágcsokrot. — Salamon templomának (Omár-mecset) meglátogatása alkalmával a kormányzó szolgált kalauzul. A mecset előtt fél zászlóját katona állt, kik a főherceg megjelenésekor tisztelgtek. Az ott áhítatoskodók közül a főherceg többeket megmozdított. A szent sir kápolnájában a főherceg egy arany szívet tett az oltárra, mennyasszonya ajándékát. A főherceg a templomokat, klastromokat és zsinagógákat gazdagon megajándékozta.

— **A királyné** Parisban. Erzsébet királyné, Parisba a Bristol-szalodába lakott. E fogadó két napi tartamra egészen a királyné és kísérete számára foglaltatott le. Az utazás fáradalmait nem hagyta hátra nyomot arczán. „Még mindig azon szép uralkodónő — jegyzi meg udvariasan a „Figuró” — kit Európa bámul.” Megérkezése alkalmával a királyné feketé bársonyruhát és angol köpenyt viselt. Kíséretét báró Nepesa főudvarmester, herceg Liechtenstein Rudolf. Festetics grófné és Lange udvari orvos képezték. A szolgaszemélyzet negyven egyénből áll. Beust gróf és az osztrák-magyar nagykövetség va. amennyi tagjai az indóházban akarták fogadni a királynét. E fogadás azonban ötletese határozott akarataira elmaradt. Néhány órával a királyné megérkezése után Beust gróf fia kíséretében megjelent a Bristol-szalodába. Ugyanott később a napolyi királyné és Trani grófné jelentek meg, kik tudvalevőleg nővérei királynénak, s az utóbbi által ott marasztaltattak reggelire. Déltűn öt felégs a boulognei erdőbe kísért ki. — Az angliai nagy vadászatok alkalmával a királyné napjában két-három lovat farsztott ki, s olykor délelőtti tizenegy órától déltűn ötig ült a nyeregben. — Egy ma érkezett távirat jelenti: Erzsébet királyné jelenleg tudvalevőleg Parisban tartozkodik s a Hotel Bristolban van szállva. Mint Parisból jelentik, a királynét tegnap Grévy a köztársaság elnöke és Barthélemy Saint Hilaire külügyminiszter meglátogatta. A királyné ugyanis incognitójában van ugyan a francia fővárosban, s hivatalos látogatásokat nem fogad, de tegnap kijelenté, hogy szívesen venné a köztársaság elnökének és a külügy miniszternek látogatását.

— **Flatters** ezredes expedíciójának négy beuszultott tagja — mint aligból táviratj márcs. 28-án Quarglaba azzal a jelentéssel érkezett meg, hogy az expedíció majdnem megsemmisített. Dél-Asszinniban, Harertől négy napi utazás távolában, megtámadták az expedíciót és Flatters ezredest valamint kíséretét meggyilkolták. Dianon és Pobeguin altiszt 63 emberrel megmenekültek. A turegek utánuk indultak és őket elérték: azt állították, hogy nem vettek részt a mészárlásban és dotalyákat adtak a menekülőknek, melyek azonban meg voltak mérgezve. Dianon és 38 ember meghalt. Pobeguin 30 ember kíséretében folytatta visszavonulását, azonban Messesgumtől délre, négy napi utazás távolában körül van zárva. Ő küldte a négy beuszultott, kik Quarglaba érkeztek. Rögűn segélyt küldtek, azonban kevés remény van, hogy az expedíció e kis töredékét meg fogják menthetni, mert csak kevés élelmiszerral és lőszerez voltak ellátva.

— **Egy magyarországi család** szédelgése Parisban. 1879-ben Magyarországból Parisba vándorolt egy család, mely elég k. dvező körülmények között élt arra, hogy a házfi nejének életét félmillió frankra biztosítsák. A nagyrabecstől hölgy aztán kevés idővel ezeltől meg is halt övéinek és a biztosító-társulatnak nagy fájdalmára. Az elhunyt hamvait, végrendekezésében kijelentett óhajta szerint, becsukták légmentesen elzárt érezkoporsóba, hazahozták Magyarországra, s szülőföldje, Nagy-Kanisza a temetőjében helyezték örök nyugalomra. A temetésen óriási pompát, s meghatóan mely fájdalmat és keserűséget fejtettek ki a gyászolók, ki a város közönségéből sokakat el is érzékenyített. Azóta minden év halottas napján érkezett Parisból virág és a család valamelyik tagja meglátogatta a kisenvedett anya sírját, melyet már díszes síremlék tett fedelhetlenné. Tavaly elmaradt a virág, és el a gyászoló családtag is. Ellenben érkeztek helyette a félmilliót (más versió szerint 17.000) frtot kifizetett biztosító társulattól férfiak, akik tudat adták, hogy az illető halott nagyon jó egészséggben él Parisban, s jelenleg — börtönben tartózkodik; űk azért jöttek, hogy a törvény fölhatalmazásával fölássák a sírt, meggyőződni arról, vajjon az eltemetett koporsóban valami bábu fekszik-e vagy valami idegen holttest? A család neve Mannaborg, s a részesek már valamennyien vizsgálati fogságban vannak

— **Villamos női** öltözködek. Egyik bécsi lap nem egész komolyan közöl egy new-yorki komolynak egészen nem mondható levelet, melyben azonban már bizonyos „tréfáltság” gal van elmondva, hogy Edison, a villamosság e szakszerű mestere, minő női öltözködszt talált föl, ami a telefonos világban nem is tartozik a lehetetlenség közé. A találmány neve: „Dressing changeable” — ami a változtatható öltözködeknek felel meg. E toilleto első darabja a tetszészerinti kalap, melyet bármi nővirágok díszíthetnek. e virágok között pompás kék és piros pillék és dölies dus színt bogarak röpökönek. A felső testet simuló kabát fogja körül, melyet alul aranyfolyó himzett, s kék, piros és zöld színben izzó szegély körít. Ejjele ruha ragyog, s viselőjének szépségét hívós világítással borítja el. E gyönyörűségek előidézője egy kis delej-villamos készülék, alig nagyobb egy női kéznél; e készülékek elrejtethő kicsi virágcsokorba, s a mozgató szulyokat csinos bojtok tödik. A készülékek közül finom, alig észrevehető sodronyok vezetnek a hajléken át a virágokhoz, s a villamos lépéket magukhoz vonzzák vagy eltaszítják, egészen a készülék mozgásától függőleg. Az öltöny szegélyébe, díszítésébe a fényhatás emelése végett Geisler-féle gázcsöveket rejthet, melyek a villamosság hatása alatt a legpazarabb tündöklést viszik véghez. Ez az egész találmány alig negyedóránnyi munkájába került Edisonnak — ha igaz — s annak létrehozására a nejevel telefonon át folytatott következő párbeszéd birta: Mrs. Edison: — A háztartás számára semmit sem tesz? Mr. Edison: — De hát mit kellene tennem? Mr. Edison. — Találj ki valamit. Ép most jut eszembe, hogy tavaszi toilletemet illetőleg még nem állapodtam meg semmiben. Ha neked erről valami ötleted jönné, bűszke volnék arra, hogy Mrs. Edison vagyok. Most elmegyek egy kicsit kocsizni. Isten veled, édes. S Edison ur neki ült, s negyedóra alatt kész volt a villmos női öltözkö — ha ugyan...

A „KELET” magántáviratai.

Bécs, apr. 4. A főudvarmesteri hivatal a belga udvarral egyetértőleg megállapította az egybekelési ünnepélyok programját, mit az ünnepi menet alkalmával a király elő terjesztettek jóváhagyás végett. Az Erzsébet-híd mellett diadalkapú állítatják, hol a város üdvözölni fogja Stefania hercegnőt, mikor is néplinnepet rendeznek.

Konstantinápoly apr. 4. Chioszban tegnap heves földrengés volt a kár nagyszámúan megsebesítettek. **Pétervár,** A merénylők póre ismét elhalasztott.

Bukarest, a kereskedők a miniszterelnök tiszteletére baupettet adtak, melyen király levelben Bratiánót románia leggitűnőbb polgárának nevezi.

Bukarest, apr. 4. Az itteni magyarok a királyi párt tegnap fényes fáklaszennével lepték meg. A menet 10,000 emberből állott és a Rákóczi-indulóval vonult a királyi lakhoz.

Algír, márcs. 4. A tuniszi határvasut veszélyben forog, ha szükséges, a francziák tuniszi területen is üldözni fogják a támadókat.

Pétervár, apr. 4. Az „Agence Russe” nemzetközi rendszabályokat sürget az általános veszély ellen.

MAGYAR ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, április 4. A képviselőház mai ülésében az igazságügyi bizottság bemutatván jelentését a polgári törvénykezési rendtartásnak függőben hagyott szakaszairól, a földadóról szóló 1875. évi VII. t. cz. 18. §-nak harmadik bekezdésében foglalt rendelkezés megváltoztatására vonatkozó tjavaslatok csekélyebb módosításokkal elfogadtattak.

CSARNOK.

Apróságok.

(An Österreich Amerikanische Zeitungból.)

Lincoln elnökéről következő adomát olvasunk egy amerikai lapban. Három éves hivatalvadás zaklatásaitól nem tudott szabadulni. Midőn türelmet veszteni kezdte, következő történetét mesélte el nekik:

Uraim! önkönösen emlékeztetnek arra az esetre, mikor egy tanító tanítványának Dániel könyvének harmadik szakaszát adta fel olvasás végett. A gyermek elég folyékonyan olvasott mindent, míg ember névhez ért Schradach, Meschbach és Abednego, melyeket sehogys volt képes kibetűzni, még kevésbé pedig kimonadni. Néhány kísérlet után újra előlrol olvasgatta vele. A gyermek nyugodt öntudattal fogott hozzá és hiba nélkül olvasott egészen addig, míg a gyanus három névhez ért. Ekkor türelmetlenkedve felkiáltott: „Istenemre, ismét itt van az a három gazember!” A derék trio erre nyomtalanul eltűnt és Linkoln végleg megszabadult tőlük.

Egy valaki azt állította, hogy tapasztalta, miszerint négy ember közül három mindig tuloz, csupán csak egy beszél igazat.

„Lenne csak ön adókirovó,” felel erre valaki, „bizonyára soha sem tapasztalta volna ezt.”

Egy lócsiszár lovát következőleg dicsérte fel: Egy valódi csatáló, inkább meghal, sem hogy szaladna. És a vevő csakugyan úgy is találta.

„Ne gondold fiam,” — szól egy apa jóakárolag fiához — „hogy nekem gyönyörűséget okoz, ha téged büntetlek.” „De atyám” — válaszol a fiúcska — „nekem még kevésbé telik benne gyönyörűségem.”

Férfi és nő között különbség csupán csak a nemre nézve van és nem becsre nézve. A férfi erős, a nő szép. A férfi nagy a tettekben, a nő a szenvedésekben. A férfi beszéde meggyőző, a nő szava rábeszél. A férfi szíve kemény, érdes, a női szív gyöngye, lágy. A férfi elhárítja a veszt, a nő megvált attól. A férfinak van tudománya, a nőnek izlése. A férfi ítél, a nő érez. A férfi az igazság teremtménye, a nő a kegyetemes anygaly.

KÖZGAZDASÁG.

Maros-Vásárhelyt a báró Apor Károly kezdeményezése tolytán keletkezett s a nemes báró vezetése alatt álló maros-tordamegyei gazdasági egylet kártató buzgalommal működik és tartja rendes havi gyűlést s a gazdák előre nem is remélt érdekeltiséget tanusítanak e jóra való egylet iránt. Mult szerdán a megyeházában tartott gyűlésben a folyó ügyek elintézése után egy érdekeinek megfelelő lapszerkesztése képezte tanácskozás tárgyát. A gyűlés a szerkesztendő lap érdekében bizottságot küld ki az elnök báró elnöklete alatt Szentiványi Kálmán alispán, Szabó János ezredes, Deák Lajos titkár és Kerekes Sámuel kollégák személyében. Feladatává van téve e bizottságunk munkáját már a legközelebbi áprilisi gyűlés elő betérjesztetni. Mindenesetre szép és dicsőretos dolog, hogy a székegy fővárosban tesznek a gazd. egylet ügyében, míg azonban a magtermelés és magaruló tizletnek szombeszköz asznoságát s kivethetőségét látva. Örömmel üdvözöljük a maros-tordai gazd. egyletet a csöfék vésére irányult intézkedéseiben nem tehetjük, hogy csodálkozásunkat ne fejezzük ki a elet, hogy a gazd. egylet minden okvetetlen újságot akar fabrikálni, a mivel egyáltalában semmit sem segít a gazdasági viszonyokon. Mire lesz az jó? Vajjon valami specialis gazdasági írók nőttek-e ki a tavaszon, a ciknek okvetetlenül ténnyitandó a munkálkodásra? Vagy olyan specialis-e a mit tudnak s csupán Maros-Tordamegye gazdaközönségét érdeklő, hogy máshol megjelenő szaklapban nem volna megírható? Itt van az Erdélyi Gazda. Nagy áldozatok árán tartja fenn az „Erd. Gazd. Egylet”. Olcsó és tartalmas újság. Olyan olcsó, a milyent a mar-tordamegyei gazdasági egylet nem tud kiállítani s minden bizonynyal — olyan jó is. Mire való elforgácsolni a gazd. egylet erejét efféle semmitérő csupán mutogatásra való dologgal.

Van Vásárhelyt két lap s itt vannak a kolozsáriak, melyek mindegyike bizonyosan szívesen nyit tért a gazdasági egylet munkálkodásáról szóló tudósításoknak, (a mint eddig is nyitott.) Mire való fecseirelni a drága időt újság csinálással a mivel ugyan épen „M. Vásárhely környékén (a hol a viszonyokkal ismerős előtt elég szomorúan — tudva van, hogy az olvasásra való kedv nem valami szerfelett nagy) semmit sem lendítenek az ügyön magán. Mindenesetre szívesebben vennők, ha arról vennének tudomást, hogy az Apor] br. által tett gyakorlati indítványok valamelyikének érdekében, — például a magtermelés s magaruló tizlet érdekében — cselekednek valamit, semmit a gazdasági lapról szóló hirt, a melynek létesítéséhez Vásárhelyt erő sines s a mire mostanában, úgy látjuk, szűkség sines.

Az ártalmas rovarok kiirtásának egy új és egészen eredeti módját találta fel, írja a „M. F.” az entomolog előtt ismert Hagen tanár Cambridgoben (Eszakamerika), hogy sörseprőt, melyben tudvalevőleg a sörerjedést előidézőt penészgombák foglaltatnak, igen sikeresen lehetne használni a növényekre ártalmas rovarfajok kiirtására, vagy legalább tulzaporodásuk megátolására. Ez állásban arra támaszkodik, hogy egy kísérletével a sörseprő által rövid idő alatt már igen sok rovar pusztítottatott el; így a sörseprővel tett kísérletek bebizonyították, hogy a burgonyarovar sörseprővel befeeskedezve, nyolez, jegelebbi tizenkét nap alatt elpusztult. Hagen tanácsára többen meg is kísérelték a rovarirtás ez új módját és nagy mennyiségű burgonyarovart három-négy napon át higitott sörseprővel befeeskedeztet meg, és nyolez nap mulva a befeeskedeztet bogarak egy része már elpusztult, míg a be nem befeeskedezettek mind életben maradtak. A dögölt rovarokat a kísérlettevők bektölték Hagennek, ki megvizsgálván őket, azt tapasztalta, hogy a rovarok szárnyainak vérdényei tele voltak a sörerjedésnél szereplő penészgombákkal. Pasteur egy ehez hasonló módszert ajánlott a kártékony rovarok kiirtására. Tapasztalás szerint ugyanis a valahol és valamikor nagyon elszaporodó rovarok közt rendszeren valami ragályt ki, s ez idézi elő azok hirtelen elapadását; így pl. a legyek - düge

összszel egy penészgomba által idéztetik elő, melynek apró magvai a már megdögölttről a levegőbe szállván, részint repkedés közben az élők szárnyaira tapadnak, részint közvetlen azok élelméről azok belebe jutnak, s itt annyira elszaporodnak, hogy csakhamar átfúrva a potroh gyűrűit az állaton kiviratanak, s ezek képezik azon fehér port, mely a falra tapadt dögölt legyek testét borítja. Pasteur kísérletet tett ily penész-ragályban elveszett rovarokkal, t. i. azokat összeszedve s megszáritva porrá törte, és e port egy dobozban eltette, s midőn aztán a jövő évben újra nagyon elszaporodni kezdtek az illető alkalmatlan rovarok, e port azok tanáján elhintette, s a pusztulás csakhamar ismét bekövetkezett. Ily módon tehát mindig készletben tarthatjuk minden rovarfajra nézve azok legveszedelmesebb pusztító szerét, ha az ily rovardög idején elhullott állatok nehányát megszáritva porrá törjük s e port aztán elteresszük. Sok esetben nagyon valószínűnek látszik, hogy a természet a nagyobb állatok kipusztításánál szintén ugyanezen eljárást követi, a mennyiben a ragályos betegségekben elhullott egyének hullamaradványaiiban elszaporodott penész gombákat valahol konserválva, néha évek mulva is újra kezdik ezek valamely állatra jutva gyilkoló szerepüket.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzszen

1881. márcs. 29.

Magyar aranyjáradék	113.90
Magyar vasúti kölcsön	130.1/2
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	86.80
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	103.25
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	90.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.1/2
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	95.3/4
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	95.1/2
Temes-bánati földterherm. kötv. záradékkal	94.1/4
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	95.3/4
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	91.1/4
Magyar nyeremdűny-sorsjegy-kölcsön	116.50
Tizsaszabályozási és szegedi sorsjegy	108.1/2
Osztrák járadék papírban	76.65
Osztrák járadék ezüstben	76.1/2
Osztrák járadék aranyban	93.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	130.—
Osztrák-magyar bankrészevény	810.
Magyar hitelbank-részevény	264.—
Osztrák hitelintézet-részevény	305.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	551.—
20 frankos arany	925.1/2
Német birodalmi márká	57.15
Londoni havi váltókért)	11720

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*)

Becses lapjának 1881. év april 2-án kelt 75 számú Belföld című rovatában marosvásárhelyi levelező által beküldött ezikkben többi közt bennünket Horvát-testvérek eleni pör ezim alatt a Marosvásárhelyt általunk fölvalát és elkészített czölöp gát és hozzá tartozó építmények kereszttl vitelében nemcsak vétkes gondatlansággal sőt bűnös szándékkal vadal; — ezen minden alapot nélkülözö hirre, mely elárulja a rossz akaratot, nincsen egyéb válasszuk, mint egyszerűen hivatkozunk ezen építések, bevégzettek, a kir. főmérnök, valamint a város által, felülvizsgálatra küldött nagybizottság által fölvelt felülvizsgálati jegyzőkönyv azon passusára, mely azon építések lelkiismeretes kivitelére vonatkozva azt mondja:

Előadottak nyomán megnyugvással kimondhatja a felülvizsgáló bizottság azt, hogy az egész munka folyama alatt kártató szorgalmat körültekintő figyelmet és lankadatlan tevékenységet kifejtett vállalkozó ezeg az elébe adott feladatnak becsülettel megfelelt, és a felsőbb megerősítést nyert tervezet szerinti műveletet szabályszerűen, jól és elfogadhatólag hajtott végre, ezek után következtetik akadálytalanul a lezárolás.

Azt hisszük az ellentünk felhozott roszindulatú vád alul, melyet mindenkor határozottan vissza utasítunk, nem hozhatunk fel kézzel foghatóbb védekezést, a közvélemény előtt, mint a fentirtak, itéljen ebből a közvélemény mi meg hajunk előtte.

Tekintetes szerkesztő ur jó indulatában magunkat ajánlva vagyunk

alázatos szolgálai:
Horvát-testvérek,
építésszek,

*) E rovat alatt megjelenő ezikkéért csupán a sajtóhatósággal szemben vállal felelőiséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSV KÁROLY.

NYILTER. *)

Amerikai fogorvos és fogművész,
Perl József
American Dentist Dr. of Dental Surgery.

Amerikában kiképzettblombeur Beszterczéről Kolozsvárra visszaszájtt.
Rendel Főter 26. sz. 3—3

*) E rovat alatt megjelenő ezikkéért semmi felelőiséget sem vállal. Szerk.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)

Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.

Allomások		Gyors- vonat 2. sz.	Személy- vonat 4. sz.	Teher- vonat 42. sz.	Allomások		Gyors- vonat 2. sz.	Személy- vonat 4. sz.	Teher- vonat 42. sz.
		óra perc	óra perc	óra perc			óra perc	óra perc	óra perc
Budapest	Elind.	10 05	6 55	9 05	Karácsonfalva	—	—	2 35	1 28
Czegléd	—	11 33	10 20	9 15	Balázsfalva	10 08	2 50	2 01	2 01
Püspök-Ladány	—	1 51	2 22	1 56	Hosszu-Aszó	—	3 07	2 28	2 28
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3 16	4 30	5 25	Mikeszása	—	3 23	2 59	2 59
Nagy-Várad	Elind.	3 21	5 10	6 30	Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erkez.	10 41	3 41	3 28
Várad-Velenceze	—	—	5 19	6 43	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10 48	3 51	3 52
Fugyi-Vásárhely	—	—	5 30	7 05	Medgyes	—	11 02	4 11	4 37
Mező-Telegd	—	3 52	5 52	8 00	Eczel	—	—	4 30	5 08
Elesd	—	—	6 10	9 03	Erzsébetváros	—	11 24	4 44	6 00
Rév	—	4 27	6 34	10 00	Dános	—	—	5 04	6 39
Csucsá (Vendéglő)	—	5 24	7 38	12 20	Szegvár (Vendéglő)	Erkez.	11 51	5 22	7 09
Bánffy-Hunyad	—	5 57	8 15	2 00	Szegvár	Elind.	12 11	5 32	—
Sztána	—	—	8 36	2 34	Héjasfalva	—	12 26	5 50	—
Egeres	—	—	9 00	3 20	Erked	—	—	6 28	—
Magyar-Gorbó	—	—	9 14	3 42	Bene	—	—	6 50	—
Magyar-Nádas	—	—	9 30	4 20	Kacsa	—	—	7 11	—
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7 04	9 50	4 52	Homoród-Kőhalom	—	1 29	7 29	—
Kolozsvár	Elind.	7 14	10 14	5 20	Alsó-Rákos	—	2 04	8 18	—
Apahida	—	—	10 36	6 00	Agostonfalva	—	—	8 26	—
Kolozs-Kara	—	—	10 47	6 18	Köpecz	—	2 24	8 51	—
Virágosvölgy	—	—	11 28	7 26	Apacza	—	—	9 04	—
Gyeres	—	8 26	12 04	8 49	Mogyorós	—	2 44	9 23	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8 47	12 38	9 41	Földvár	—	—	9 40	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 50	12 48	9 50	Botfalva	—	—	10 12	—
Maros-Ujvár	—	—	12 56	9 42	Brassó	—	3 25	10 31	—
Felvincz	—	—	1 03	10 00	Derestye Hétfalu	—	—	11 07	—
Nagy-Enyed	—	9 16	1 27	11 00	Tömös	—	4 03	11 39	—
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9 32	1 47	11 35	Predeal	Erkez.	4 28	11 39	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9 39	2 07	12 34	Bukarest	—	10 35	9 00	—

Kocsárd—marosvásárhely

Állomások	Vegy. von. 112. sz.	Vegy. v. 116. sz.
	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Kocsárd (vend.) Ind.	9 10	4 00
Kecze	9 46	4 36
Maros-Ludas	10 18	5 08
Maros-Bogát	10 29	5 19
Csapó-Radnóth	11 13	6 05
Nyárádtó	12 02	6 54
M.-Vásárhely	12 26	7 18

Tövis—gyulafehérvár

Állomások.	Vegy. von. 312 sz.	Vegy. v. 316 sz.
	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Tövis (vendéglő) Ind.	2 39	8 20
Gyulafehérvár (v.) Erk.	3 11	9 10
Gyulafehérvár (v.) Ind.	3 26	—
Arad	11 50	—

Kapus—nagyseben

Állomások.	Vegy. v. 312 sz.	Vegy. v. 316 sz.
	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Kapus (vendéglő)	11 10	4 25
Nagy-Selyk	11 49	5 02
Ladamos	12 34	5 45
Vizakna	1 14	6 23
Nagy-Szeben	1 41	6 50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Sz. 831.—1881.

Hirdetmény.

A volt cs. kir. helytartóságnak N.-Szebenben 1856. évi február hava 7-én 2765/732 szám alatt kibocsátott vásárt engedélyező rendelete nyomán, Kolozs megyébe kebeleztetett „MOCS” községében hetenként kedden a hetivásár tartása engedélyezve lévén, az megakasztás nélkül mind ez ideig meg is tartatott.

Hogy azon hetivásár lendületet vegyen, ezennel közhirrre tétetik, miszerint gondoskodva van arról, hogy „MOCS” községében hetenként ezután is kedden megtartandó hetivásáron a gabona, ló, szarvasmarha, sertés, juh, szárnyasállatok és minden más kisebb árucikkekre is vevő legyen.

Mócsi jár. szolgabíróság.
Mocs, 1881. április 2-án.

CSOBÁNCZY PÁL,
s. szolgabíró.

6 huzás. Ingatlanokban 6 huzás.
biztosított

3% Záloglevél-sorsjegy
a 100 forint,

a cs. kir. szab. osztr. földhitelintézetől
évi 6 huzással, mindenkor

Főnyeremény 50,000 forint.

A legkésőbbi biztosságu nyereményi kifizetést nyújtja, miután minden 100 forint névleges értékű kisorsolt záloglevéllel még egy jutalék-élvezeti szelvény is jár, amely a kisorsolásig minden huzásban részt vesz és értéke már ma 30—35 frtra szabatik.

Ezen legelőnyösebb záloglevél-sorsjegyek, melyek eléggé nem ajánlhatók, egyuttal egyike a legelőnyösebb sorsjegyeknek Osztrák-Magyarországban, mert egyetlen sorsjegy, mely agó-ráfizetés nélkül kapható és mindemellett biztossággal számítható ezen rendkívül értékes papírnak értékelkedésére.

Pontosan kiszámítva ezen sorsjegy

9 %-os kamatot hajt

miután az évi 6 igérvény értéke, darabját csak 1 frttal számítva, 6 frt, a kamat 3 frt, tehát 9 frt járulékal áll elő.

Mi ezen sorsjegyeket pontosan, a hivatalos napi árfolyam szerint (most 100 frt) adjuk, bérmentve járulékal és költség nélkül, havi részlet fizetésre is.

10 részletre a 10 frt =
egy utolsó részlet per
összesen tehát

100 frt,
5 frt,
105 frtért.

10 frtnyi részletesekeknél a vevők kívánatára évi 4 1/2 %-ért a sorsjegyeket letétbe tartom.

Igérvények a közelebbi huzáshoz 1881. évi április 15-én 1 frt és bélyeg.

NYITRAI ÉS TÁRSA

Budapest, Dorotya-utca 6. sz.

A jutalék-kölcsöntörlesztések községei, testületek, nevelőintézetek, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek gyűlömlösöző alapítóik, továbbá letétpénzüll és katonatiszti házasági óvadékal használhatók. (Alapszab. 86. §.)

Stein és Gámentzy Márton.

Ujjonnan nyílt vászon és fehérnemű üzletünket a legjobb minőségű szakmánkba vágó árakkal láttuk el, melyeket „hatalmazott árak” mellett, a legutányosb árban szolgálgatunk.

Hivatalok jótékony és más egyletek, intézetek, kórházak és neveldek

részére szükségeltető cikkeknek különös kedvezményt nyújtunk.

NÁSZKÉSZLETEKRE

a legnagyobb gondot fordítunk, s elvállalunk mindennemű

FEHÉRNEMŰ, PAPAN és MÁTRÁZOK

készítését, ugyszintén

HÍMEZTETÉST

a legutányosabb árban.

Nagy raktárt tartunk:

ASZTALNEMŰ, VÁSZON, CHIFFON, KANAVÁSZ, SZÓTTES, GRADL, KARTON-CRETON, FÜGGÖNYÖK, FÜGGÖNY KEMÉK, GYAPOTT GYOLCS, NANKIN, ZSEBKENDŐK, VÁLFIJÜZÖK, HIMZÉSEK, HARISNYÁK, ESŐERNYŐK, FÉRFI és NŐI KÉSZ FEHÉRNEMŰEK, BÉLLESNEMŰEK és más itt elé nem sorolható szakmánkba vágó tárgy kból.

Árnink minőségeért felelősséget vállalunk.

E téren szerzett tapasztalatainkat arra használandjuk, hogy a hozzánk érkező megbízásokat a legpontosabban teljesítsük.

A n. é. közönségnek szives pártfogását kéri

STEIN és GÁMENTZKY.

(190)

3—3

Kolozsvárt, főtér, gr. Teleki Domokos-ház.

MATICO-INJECTION

VON GRIMAULT & CO APOTHEKER IN PARIS

Ezen a valódi Perui Matico leveléből előállított gyógyszernek hatása általánosan ismert méhvezérek és idült nyálkás kifolyásoknál. Az egyedüli szer, amelynek behozatala Oroszországba meg van engedve, és az egyedüli a melynek jótékony hatásába bízni lehet. Elküldendő a számos bemsítványokat, kéri az üvegeken levő aláírt, Grimault et Comp. figyelembe venni.

Főraktár Bécsben, Bruno Raabe-nál Bäckerstrasse Nr. 1. és Philipp Rödernél Wienstrasse 15.

Kolozsvárt Wolff J., Dr. Hintz Gy., Székely Miklós gyógyszerészeknél és Gergely Ferencz-nél.

A sz. fehérvári
kiállítási
érem.

Figyelemreméltó!

A deési
kiállítási
érem.

Feketeerdői üvegyár

erdélyi főraktára Kolozsvárt

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindennemű közönséges fuvott-
ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály

metszett üveget, rosolis-, sör- és borívó garnitúrákat

gyógyszertári ujjabb mintájú üvegeket

ajánlja továbbá:

kül- és belföldi közönséges
valamint

belgiai Solintábláit

hazai és csehországi porcellán és köedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tükröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetsző műhely,

ablak üvegezési munkák vállalatnak, vidéken és helyett.

Hunwald Lipót,

68—100 (279)

B.-Magyar-utca 4. sz.

SCHAUMNN GYULA

Eddig utolérhetetlen hatásában (különösen) a nehezen emészthető ételek könnyebb feloldhatóságára, az emésztésre és vértisztításra, a test táplálására és erősítésére. Ez által kétszer naponkénti és hosszabbban tartó használatnál hat mint diatetikai szer, sok még makacs bajnál is, minők: emésztési gyöngeség, gyomorégetés, bélsár, todulás, belek petyhüdsége, tagok lankadsága, mindennemű aranyeres bajok, görvélly, guga, sápkor, sárgaság, idült baj, kiütések, időszakos fűfájás, fereg és köböttség, nyálkásodás; továbbá meggyökeresedett köbözvény és tüdővész. — Ásványvíz gyógymódnál ugy a használat előtt mint utána, valamint utógógymódnál kitűnő szolgálatokat tesz.

Kapható a készítőnél, mezőgazdasági gyógyszerész Stokerauban, és a következő raktárakban:

Teutisch Agost gyógyszer. Szebenben; Joli. Gross gyógyszer. Brassóban; Dr. Hintz György gyógyszer. Kolozsvárt; végül minden jóhírnevű gyógyszerárakban Osztrák-Magyarországnak.

Egy doboz ára 75 kr. Elküldése utánvett mellett legalábbis 2 doboznál kezdve.